

TULEOHUTUSJUHEND

1. ÜLDOSA

Käesolevad tuleohutusnõuded on kohustuslikud täitmiseks kõigile ettevõtte töötajatele.

2. TULEOHUTUSALANE JUHENDAMINE

Sissejuhatav ja esmane tuleohutusosalane juhendamine

Sissejuhatava ja esmase tuleohutusosalase juhendamise teenistus- või töökohal (edaspidi töökoht) peavad läbi tegema kõik töötajad.

Sissejuhatava tuleohutusosalase juhendamise ja esmase tuleohutusosalase juhendamise käigus töökohal tutvustatakse töötajale objekti tuleohtlikkust, tuleohutusrežiimi nõudeid, olemasolevaid tuletõrje- ja päästevahendeid jms.

Sissekanne tuleohutusosalase juhendamise kohta

Tuleohutusosalase juhendamise korral tehakse iga isiku kohta töötervishoiu- ja tööohutusosalase koolituse päevikusse sissekanne.

Tuleohutusosalase juhendamise perioodilisus

Tuleohutusosalase juhendamise perioodilisuse määrab ettevõtte- või struktuuriüksuse juht sõltuvalt objekti tuleohtlikkusest. Vähem tuleohtlikel objektidel võib piirduda ka esmase juhendamisega.

Täiendav tuleohutusosalane juhendamine

Täiendava tuleohutusosalase juhendamise viib läbi struktuuriüksuse juht:

- 1) tuleohutusnõuete ja -juhendite sisu muutmise korral;
- 2) objekti tuleohutusrežiimi muutmise korral;
- 3) tehtava töö või tegevuse iseloomu ja kasutatavate materjalide tuleohtlikkuse suurenemise korral;
- 4) enne isikute suunamist tuleohtlikule tööle (tuletöö ajutises kohas), millega kaasneb tuletöö kirjaliku loa vormistamine;
- 5) pärast tulekahju või muu õnnetuse toimumist.

3. TERRITOOORIUM, HOONED, RAJATISED JA RUUMID

3.1. Juurdepääs

Juurdesõiduteed, läbisõidukohad ja juurdepääsud hoonetele, rajatistele, tuletõrje- ja päästevahenditele ja veevõtukohtadele peavad olema vabad ning aastaringselt kasutamiskõlblikus seisukorras.

Tee või läbisõidukoha sulgemisel remondiks või muudel põhjustel, kui see takistab tuletõrje- ja päästeautode sõitu, tuleb viivitamatult rajada läbipääs suletavasse lõiku või üles seada ümbersõiduvõimalust näitavad viidad.

3.2. Nõuded territooriumile

Objekti territoorium peab olema korrastatud, tootmis- või olmejäätmeid tuleb hoida selleks määratud ja kohandatud kohtades.

Pimedal ajal peavad majade numbrid ja tuletõrjevee-võtukohtade (hüdrantide jms) tähised olema üldjuhul valgustatud.

Suitsetamine üldkasutatavates ruumides, plahvatus- või tuleohtlike ruumidega objektidel on keelatud. Suitsetamine on lubatud ainult selleks eraldatud, sisustatud ja tähistatud ruumides ja suitsetamiskohtades.

Jäätmete ja prahi põletamine on lubatud ainult tuletöö loa vormistamisel.

Tahkekütust, põlevmaterjale ja taarat ei ole lubatud hoida hoonetele ja rajatistele lähemal kui 4 meetrit. Sõidukid tuleb parkida selleks määratud kohas vähemalt 4 meetri kaugusel hoonetest ja rajatistest.

Territooriumil ei tohi:

- 1) ladustada hoonete ja rajatiste vahelistesse tuleohutuskujadesse põlevmaterjale, põlevpakendis seadmeid ja taarat ning parkida transpordivahendeid ja muud tehnikat;
- 2) teha tule- ja plahvatusohtlikku tööd väljaspool spetsiaalselt selleks otstarbeks seadistatud kohta;
- 3) ladustada põlevainet ja -materjali elektriõhuliini alla ja lähemale kui masti poolteistkordse kõrguse kaugusele sellest;
- 4) valada põlevvedelikku ja oksüdeerijat maha või kanalisatsiooni;
- 5) tankida mootorsõidukeid hoiu-, hooldus- ja remondikohas ning ladude territooriumil;
- 6) põletada kulu ilma tuletöö loata.

3.3. Nõuded hoonetele, rajatistele ja ruumidele

- 1) Hoonetes peavad nähtavale kohale olema üles pandud lähima tuletõrje- ja päästekomando ning häirekeskuse telefoninumbrid, juhend «Tegutsemine tulekahju korral» ning hoonetes ja territooriumil peavad olema üles pandud inimeste ja vara evakueerimisplaanid ja määratud tuleohutuse eest vastutavad isikud.
- 2) Evakuatsiooniteed peavad olema tähistatud tuleohutusmärkidega.
- 3) Põrandale ja/või tarindile sattunud põlevaine (-materjal) tuleb viivitamatult koristada.
- 4) Kelder, pööning ja tehniline korrus tuleb hoida puhas ja korras, nende ukсед peavad olema lukustatud ning aknad klaasitud ja suletud.

- 5) Laohoones peavad läbikäikude piirid ja materjalide ladustamise kohad olema põrandale märgitud hästinähtavate piirjoontega. Läbikäigu laius peab olema vähemalt 0,9 m, väljapääsuni viiva läbikäigu laius vähemalt ukse laiune.
- 6) Ventilatsioonikambreid, -filtreid ja õhujuhimeid tuleb perioodiliselt puhastada tolmust ja neisse ladestunud jääkidest.
- 7) Põlevaineid ja -materjale tohib tööruumides hoida koguses, mis ei ületa ööpäeva vajadust. Kõik põlevad jäätmed (paber, õlised pühkmekaltsud jms) tuleb tööruumides koguda kinnisesse nõusse ja pärast töö lõppu viia välja selleks määratud kohtadesse.

3.4. Nõuded viibimisel hoonetes, rajatistes ja ruumides

Tuleohtlikke töid (keevitus-, joote-, metallilõike-, kuumutustööd jms) tohib teha väljaspool selleks ettenähtud alalist tuletööde (keevitus) kohta vaid tuletöö loa alusel.

Hoonetes ja rajatistes ei tohi:

- 1) tõkestada evakuatsiooniteid, ülekäike hoone naaberseksioonidesse, väljapääse välisevakuatsioonitreppidele või redelitele;
- 2) järgalt sulgeda evakuatsioonipääse ja kasutada raskesti avatavaid sulgureid;
- 3) paigaldada evakuatsiooniteedele põrandakattmaterjale, mis võivad süttida väikese kalorsusega süüteallika (põlev tikk, kustutamata sigaret jms) toimest;
- 4) trellitada hädaväljapääsuna kasutatavat akent;
- 5) paigutada kütust, põlevmaterjale ja -esemeid lähemale kui 0,5 meetrit kasutatavatest küttekehadest;
- 6) süüdata tuld põlevvedeliku abil;
- 7) ajutist elektrijuhtmestikku (välja arvatud ehitusel või ajutisel remondi- ja montaažitöökojal ning eriolukorras);
- 8) kasutada nõuetele mittevastavat elektripaigaldist;
- 9) kasutada keskkonnatingimustele mittevastavat elektriseadet;
- 10) kasutada mittestandardset elektrisoojendus- ja valgustusseadet;
- 11) hoida ja kasutada hoone keldris, pööningul või soklikorrusel põlevvedelikke, põlevgaase ja teisi plahvatusohtlikke põlevaineid;
- 12) hoida ventilatsioonikambris mis tahes seadmeid ja materjale;
- 13) kasutada põlevvedelikke ruumi koristamiseks ning riietus- ja muude esemete pesemiseks;
- 14) kasutada lahtist tuld kinnikülmunud veektorustike ja -süsteemide lahtisulatamiseks.

4. ESMASED TULEKUSTUTUSVAHENDID

4.1. Esmaste tulekustutusvahendite paigutus

Esmased tulekustutusvahendid tuleb ruumis paigutada nähtavatesse ja kergesti juurdepääsetavatesse kohtadesse võimalikult väljapääsu lähedale. Juurdepääs tulekustutusvahenditele ja elektrikilpidele peab olema vaba.

Esmaste tulekustutusvahendite asukoha ja sidevahendi (telefon) tähistamiseks tuleb kasutada tuleohutusmärke.

Käsikustuti tuleb paigutada:

- 1) seinale nii, et kustuti põhi ei oleks põrandast kõrgemal kui 1,5 meetrit ja uksest nii kaugel, et oleks tagatud ukse täielik avanemine;
- 2) tuletõrjekraani kappi, kasti, tuletõrjestendile, spetsiaalsele alusele või riputuskonksule nii, et selle kestal olev kasutamishend oleks nähtav.

Iga töötaja peab teadma tulekustutusvahendite asukohta oma töökoha läheduses ja oskama neid käsitseda.

4.2. Esmaste tulekustutusvahendite kasutamine:

- 1) Tahkete esemete või materjalide kustutamisel suunata kustutusaine kõige intensiivsema põlemise kohta, kustutada tuld järkjärgult kustutaja eest tahapoole, ülalt alla n.ö. pühkivate liigutustega, kattes põlevate esemete pinna kustutusainega;
- 2) Lahtistes ja madalate äärtega nõudes süttinud vedeliku kustutamisel tuleb kustutusaine suunata vedeliku pinna suhtes kaldu, soovitatavalt vastu reservuaari siseseina.
Selliselt kustutades valgub kustutusaine alla ja katab põleva vedeliku pinna, isoleerides selle ümbritsevast õhuhapnikust ning kustutades põlemise.
- 3) Mahavalgunud põleva vedeliku kustutamist tuleb alustada äärtelt ning järkjärgult katta kustutusainega kogu põlev pind;
- 4) Kui vahtkustutiga kustutades pihusti ava ummistub, on vaja kustuti kiiresti ümber pöörata, energiliselt üles-alla loksutada, jälle endisesse asendisse pöörata ja kustutamist jätkata;
- 5) Süsihappegaaskustutiga kustutades tuleb kustutit hoida võimalikult vertikaalselt, et mitte takistada süsihappegaasi normaalset väljumist;
- 6) Külmaavade vältimiseks ei tohi palja käega kinni võtta töötava süsihappegaaskustuti süsihappejoa väljalaskelehist, samuti ei tohi seda juga suunata inimestele;
- 7) Kui süsihappegaaskustutit kasutati ruumis, tuleb pärast kustutamist kõigil ruumist väljuda ning ruumi tuulutada.

5. TULETÕRJEVEESEADMETE VARUSTUS

5.1. Tuletõrje-veevõtukohtade järelevalve ja juurdepääs

Tuletõrje-veevõtukohtade, -hüdrantide ja -veevõrgu korrasoleku üle tuleb objektile sisse seada alaline järelevalve.

Tuletõrje-veevõtukoht ja -hüdrant ning nende juurdesõiduteed tuleb tähistada.

Tuletõrje-veehoidlatel ja -veevõtukohtadel peavad olema juurdesõiduteed ja platsid tuletõrje- ja päästeautode paigutamiseks. Tuletõrje-veehoidlate, -veevõtukohtade ja -hüdrantide juurde viivad teed ning läbipääsukohad peavad olema igal aastaajal juurdepääsetavad.

5.2. Nõuded tuletõrje-veehoidla kasutamisele

Tuletõrje-veehoidla kasutamisel tuleb:

- 1) jälgida vee tasapinda ja lekke korral see parandada ja täita hoidla veega;
- 2) mitte lubada tuletõrje-veehoidla vett kasutada muudeks vajadusteks peale tulekahju kustutamise ja vastavate õppuste läbiviimise;
- 3) pärast tulekahju kustutamist taastada veevaru veehoidlas;
- 4) veehoidla luuk külmaks aastaajaks soojustada.

5.3. Nõuded tuletõrje-veevõrgule

- 1) Vähemalt kord aastas tuleb kontrollida tulekahju kustutamiseks ettenähtud veevõrgu korrasolekut (veeandmisvõimet).
- 2) Mittekõetavas hoones või rajatises tuleb külmaks aastaajaks tuletõrje-veevõrk veest tühjendada või soojustada. Seejuures peab tuletõrje veekraani juures olema kraani asukohta ja avamiskorda käsitlev selgitus.
- 3) Tuletõrjepumbani tuleb üles panna tuletõrje veevarustuse üldskeem ja kasutamisjuhend. Iga kraani ja tuletõrjepumba juures peab olema nende otstarbe selgitus.
- 4) Tuletõrje sisekraan peab olema varustatud nõutava pikkusega vooliku ja joatoruga, kusjuures voolik peab olema kraani ja joatoruga ühendatud.
- 5) Tuletõrjekraan tuleb tuleohutusmärgiga tähistada.
- 6) Looduslikest veevõtukohtadest talvel vee saamiseks tuleb raiuda jäässe vähemalt 0,6 × 0,6 m suurused augud, mis tuleb hoida kasutamiskõlblikena ning tähistada viidaga.

6. NÕUDED TEGUTSEMISEKS TULEKAHJU KORRAL

6.1. Nõuded tegutsemiseks tulekahju korral

Tulekahju tekkimisel või selle tunnuste avastamisel on töötaja kohustatud:

- 1) teatama viivitamatult päästeteenistusele:
 - a) tulekahju täpne aadress (asula, tänav, maja nr, hoone korrus);
 - b) mis põleb (elektriseadmed, kergestisüttivad vedelikud, hoone sein, lagi, pööning jne);
 - c) kes tulekahjust teatab (perekonnanimi, ametikoht) ja öelda telefoninumber, mille kaudu kutsuti välja tulekustutus- ja päästemeeskond;
- 2) lülitama välja töötav ventilatsioon ja elektrivool tulekahjukohas, v.a vajalike seadmete osas;
- 3) evakueerima ohtu sattunud inimesed ja vara;
- 4) asuma viivitamatult esmaste tulekustutusvahenditega tuld kustutama;
- 5) teatama juhtkonnale tulekahju tekkimisest ning tarvitusele võetud abinõudest;
- 6) tulekustutus- ja päästemeeskonna kohalesaandumisel juhatama selle tulekahjukohale ja teatama, kas inimesed on ohus, ja andma võimalikult täpset informatsiooni tulekahju asukoha ja võimalike ohtude kohta;
- 7) vajadusel näitama tulekustutus- ja päästetööde juhile kätte elektrikiilbid ja üldlülitid, mille kaudu oleks võimalik välja lülitada elektrivool;
- 8) tõkestama kõrvalistele isikutele tulekahjukohale juurdepääsu ja võimalusel piirama tulekahjukoht tõkkelindiga või muul viisil;

7. ESMAABI

7.1. Põletused

Tegutsemine põletuste korral:

- 1) Päästa inimene ja kustuta põlevad riided näiteks teki või vaibaga. Kustutamise ajal käsi tal olla pikali, selleks et leegid ei põletaks kaela ega nägu.
- 2) Juhul kui sinu oma riided põlevad, kustuta need maas pööreldes või leekide summutamisega.
- 3) Jahuta põlenud piirkonda kohe jooksva vee all või vees hoides. Otsene jahutamine on riiete eemaldamisest tähtsam. Väikesi põletusi võib jahutada pikemat aega, sest see leevendab valu.
- 4) Tee põletushaavale puhas side.
- 5) Ära kasuta salve, ära ava ville.
- 6) Kaitse põlenut mahajahtumise eest (ka suvel).
- 7) Juhul kui kannatanul on hingamine raskendatud, aseta ta poolistuvasse asendisse.
- 8) Aseta teadvuse kaotanud kannatanu püsivasse külili asendisse.
- 9) Kutsu kiirabi.

7.2. Kuumakahjustused

Keskkonnatemperatuuri pidevast muutumisest sõltumata püüab organism säilitada sisetemperatuuri ühtlasena umbes +37 °C piires. Sisetemperatuuri tõus üle +42 °C põhjustab tõsiseid, sageli surmaga lõppevaid elundikahjustusi.

7.3. Kuumakrambid

Kuumakrampe esineb teatud lihaserühmades, näiteks sääremarja-, käe- ja kõhulihastes siis, kui suure vedelikukaotuse (higistamise) korvamiseks kuumade ilmade korral kasutatakse joomiseks ainult vett. Tunnuseks on 1–3 minutit kestev valulik kramp koormatud lihaserühmas.

Tegutsemine kuumakrampide korral:

- 1) Anna kannatanule juua kergelt soolast (0,1%-list) vett või mahla; soola võta pool teelusikatäit ehk umbes 2 grammi kahe liitri vee kohta.
- 2) Rasketel juhtudel vii kannatanu haiglasse.

7.4. Kuumarabandus

Kuumarabandus on kõige tõsisem kuumakahjustus. Selle korral ei suuda organism küllaldasel määral ära anda füüsilise koormuse tagajärjel tekkinud või väljastpoolt saadud liigsoojust, mille tõttu tõuseb organismi sisetemperatuur liiga kõrgele. Selle tagajärjel tekivad kiiresti tõsised kahjustused, mis võivad lõppeda surmaga. Kannatanu päästmiseks on vaja talle kiiresti esmaabi anda ja kutsuda kiirabi.

Tegutsemine kuumarabanduse korral:

Kannatanu prognoos sõltub oluliselt sellest, kui kiiresti tuntakse ära kuumarabandus ja kas hakatakse ilma viivituseeta juba õnnetuskohal tema organismi jahutama.

- 1) Vii kannatanu varjulisse kohta, riieta ta lahti ja aseta püsivasse küliliasendisse.
- 2) Organismi jahutamise kiirendamiseks tekita tuult näiteks rätiku või mõne riietusesemega.
- 3) Jälgi kannatanu seisundit.
- 4) Kutsu kiirabi.

8. KASUTATUD KIRJANDUS:

- 1) Kütteseadmete puhastamise tuleohutusnõuded (RTL 1998, 195/196, 771; RTL 2000, 99, 1555);
- 2) Nõuded tuletõrjehüdrandile (RTL, 27.12.2007, 100, 1673).
- 3) Nõuded tulekahju-signalisatsioonisüsteemidele (RTL 2002, 78, 1202; RTL 2003, 97, 1472; RTL 2004, 100, 1599; RTL 2005, 48, 676; RTL 2005, 82, 1200)
- 4) Tuleohutuse üldnõuded (RTL 2000, 99, 1559 ; RTL 2004, 100, 1599)
- 5) Tuletööde tuleohutusnõuded (RTL 1998, 214/215, 844; RTL 2000, 99, 1558; RTL 2000, 125, 2006);
- 6) «Nõuded esmastele tulekustutusvahenditele ja nende vajadus» (RTL 1998, 220/221, 875; RTL 2000, 94, 1470; RTL 2003, 91, 1362);
- 7) Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded (RT I 2004, 75, 525; RT I 2007, 53, 357)